

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/140/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5117220137
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5117220137.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, v právnej veci žalobcu: L. W., nar. XX.X.XXXX, bytom P. G. XXX, právne zastúpeného JUDr. Petrom Vachanom, advokátom so sídlom Z., L. T. XXXX/X, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, právne zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Bratislava, Kubániho 16, o určenie, že zmluva je bezúročná a bez poplatkov a o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, na základe odvolania žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 4Csp/134/2017-78 zo dňa 14. novembra 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje vo výroku (I.) o určení, že zmluva o revolvingovom úvere č. 8500105196 zo dňa 26.2.2015, uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným, je bezúročná a bez poplatkov.

Rozsudok súdu prvej inštancie mení vo výrokoch (II. a III.) o určení, že rozhodcovská zmluva č. 8500105196 zo dňa 26.2.2015, uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným, je ako neprijateľná zmluvná podmienka neplatná, a o určení, že dohoda o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 8500105196 zo dňa 26.2.2015, uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným, je ako neprijateľná zmluvná podmienka neplatná, tak, že žalobu zamietá.

Žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom (jeho výrokom I.) okresný súd (ďalej v texte aj ako súd prvej inštancie) vyhovel žalobe žalobcu a určil, že zmluva o revolvingovom úvere č. 8500105196 zo dňa 26.2.2015, uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným, je bezúročná a bez poplatkov.

2. Výrokom II. súd prvej inštancie vyslovil, že rozhodcovská zmluva č. 8500105196, uzatvorená dňa 26.2.2015 medzi žalobcom a žalovaným, je ako neprijateľná zmluvná podmienka neplatná.

3. Napokon - v rámci výroku III. - určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 8500105196 zo dňa 26.2.2015, uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným, je ako neprijateľná zmluvná podmienka neplatná.

4. Východiskovo okresný súd vyhodnotil posudzovaný zmluvný vzťah ako spotrebiteľský v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

5. Následne konštatoval, že dotknutá úverová zmluva neobsahuje náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z., teda neobsahuje údaj o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, resp. neobsahuje oddelene uvedené výšky splátky

istiny, úroku a poplatkov. Vzhľadom na znenie zákona č. 129/2010 Z.z. v označenom ustanovení, pokiaľ by súd po rozsudku Súdneho dvora EÚ C-42/15 vyložil toto ustanovenie eurokonformne tak, že zmluva o spotrebiteľskom úvere nemusí obsahovať členenia splátok na splátky istiny, úrokov a poplatkov, doslova by „zlomil“ vnútroštátne právo. Nemožno teda uvažovať o nepriamom účinku smernice Rady 93/13/ES, v dôsledku uplatnenia ktorého by šlo o výklad zákona č. 129/2010 Z.z. contra legem, keďže tento definuje dotknutú obligatórnu náležitosť inak, než označená smernica. Vylúčený je tiež priamy účinok smernice, keďže sa jedná o spory medzi jednotlivcami. Okresný súd sa vysporiadal aj s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/146/2017, keď konštatoval, že je založené na teleologickom výklade zákona č. 129/2010 Z.z. bez toho, aby posúdil, či nedošlo prípadne aj k neúmyselnému chybnému transponovaniu smernice do vnútroštátneho práva (viď bližšie bod 20., ako aj 21. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Nadväzne toto rozhodnutie predstavujúce odklon od zaužívanej praxe nepovažoval za ustálenú rozhodovaciu prax súdov v zmysle čl. 2 ods. 2 CSP. Naliehavý právny záujem na požadovanom určení je daný tým, že podanou žalobou sa predchádza bezdôvodnému plneniu žalobcu v prospech žalovaného. Vzhľadom na absenciu zákonom požadovanej náležitosti sa predmetná úverová zmluva považuje za bezúročnú a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.). Preto žalobe v tejto časti vyhovel.

6. Čo sa určenia rozhodcovskej zmluvy za neprijateľnú zmluvnú podmienku týka, súd prvej inštancie mal za to, že nešlo o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku, nakoľko formulár bol pripravený vopred a nebolo možné meniť jeho obsah; na tom nič nemení skutočnosť, že rozhodcovská zmluva bola zachytená na samostatnej listine. Žalovaný ako dodávateľ nepreukázal skutočnú vôľu žalobcu ako spotrebiteľa dojednať, aby prípadné spory so žalovaným riešil rozhodca. Spôsob, akým bola rozhodcovská doložka koncipovaná a spotrebiteľovi predložená spolu s ostatnými všeobecnými podmienkami, nesvedčí o individuálnom dojednaní rozhodcovskej doložky, ale skôr o zámernom predkladaní zmluvných podmienok, ktorým žalovaný sledoval vylúčenie zmluvného vzťahu spod režimu súdnej kontroly. Rozhodcovská zmluva bola žalobcovi pri podpisovaní zmluvy o revolvingovom úvere len predložená na podpis, za ktorého stavu, osobitne v situácii, keď mnohé ustanovenia zmluvy boli naformulované drobným písmom, ich bolo len s ťažkosťami možné dôsledne prečítať v rámci podpisovania viacerých listín súvisiacich s poskytovaným úverom. Okresný súd poukázal aj na podpísanie/uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy v deň podpisu zmluvy o revolvingovom úvere, teda nie v čase vyššej bdlosti po vzniku sporu. Od spotrebiteľa zároveň nemožno spravodlivo žiadať, aby využil právo na odstúpenie od zmluvy, ktorej uzatvorenie ani primárne nesledoval (predmetom jeho záujmu bolo uzatvorenie úverovej zmluvy). Z ustanovení rozhodcovskej zmluvy tiež nevyplýva, že odstúpenie od nej nemá vplyv na platnosť zmluvy o revolvingovom úvere, vzhľadom na čo sa bežný spotrebiteľ nemohol jednoznačne domnievať, že také odstúpenie nebude mať vplyv na platnosť zmluvy o revolvingovom úvere. Samotná rozhodcovská doložka znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu všeobecným súdom, ak by vystupoval na strane žalovaného, nakoľko by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Z pohľadu spotrebiteľa je rovnocenné, či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu vnúti štandardná zmluvná klauzula alebo dodávateľ svojím konaním. V zmysle ust. § 53 ods. 4 písm. r/ Obč. zák. teda nejde len o možnosť výberu medzi všeobecným a rozhodcovským súdom, ale aj o dôsledkoch - či rozhodcovská doložka nenúti spotrebiteľa podrobiť sa arbitráži. Možnosť predmetnej voľby je teda len iluzórna, nakoľko takmer s pravidelnosťou rozhodcovské žaloby podávajú dodávatelia. Nadväzne je rozhodcovská zmluva celkom zrejme v prospech dodávateľa, ktorý už pri jej koncipovaní/vnesení do formulárovej podoby počítal s tým, že v drvivej väčšine prípadov bude práve on v pozícii žalobcu majúceho možnosť podať žalobu na rozhodcovský súd bez toho, aby uvedený postup mohol spotrebiteľ akokoľvek ovplyvniť. Podpisom rozhodcovskej zmluvy sa spotrebiteľ reálne vzdáva práva na účinnú procesnú obranu (či už z nevedomosti alebo nemožnosti ovplyvniť obsah zmluvy). Ide tak o neprijateľnú, a teda neplatnú (§ 53 ods. 4 písm. r/, ods. 5 Obč. zák.) zmluvnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy.

7. Pokiaľ okresný súd za neprijateľnú/neplatnú zmluvnú podmienku určil dohodu o zrážkach zo mzdy, mal za to, že naliehavý právny záujem na požadovanom určení (§ 137 písm. c/ CSP) je daný tým, že žalovaný pristúpil k realizácii zabezpečovacieho prostriedku, čím došlo/dochádza k zásahu do majetkovej sféry žalobcu bez rozhodnutia súdu. Následne v rámci vecného prieskumu dospel k záveru, že predmetná dohoda o zrážkach neobsahuje výšku zabezpečovanej pohľadávky, okrem uvedenia pohľadávky zo zmluvy o úvere č. 8500105196 vo výške 1.5000 eur; tiež popisuje aj iné možné spôsoby vzniku tejto pohľadávky (existujúce, budúce, podmienené záväzky v neurčitej výške). Suma 1.500 eur bola uvedená len v súvislosti s označením poskytnutého úveru, nepredstavuje výšku pohľadávky, ktorá má byť

zrážaná zo mzdy dlžníka; tá je v skutočnosti oveľa vyššia - navýšená o úroky či sankcie. Vymedzenie zabezpečovanej pohľadávky je neurčité (§ 37 ods. 1 Obč. zák.), a teda neplatné. V čase uzatvárania dohody o zrážkach musí byť zabezpečovaná pohľadávka presne a úplne konkretizovaná, inak by dlžník nemohol platne prejavíť vôľu uspokojiť pohľadávku veriteľa prostredníctvom tohto zabezpečovacieho prostriedku. Neurčité je aj zmluvné dojednanie výšky splátok, podľa ktorého aj nebude v ktoromkoľvek mesiac zrážka zo mzdy vykonaná v dohodnutej výške, bez ohľadu na dôvod má byť zrážka v nasledujúcich mesiacoch zvýšená nad dohodnutú sumu. Ide o jednostranné, neprímerané zvýhodnenie veriteľa. Je neprípustné navyšovať zrážky nad dohodnutú výšku, pretože sa tým obchádza náležitosť dohody o zrážkach - uvedenie výške mesačných zrážok. Preto sa nemožno stotožniť s tvrdením žalovaného, že na dostatočné určenie zabezpečovanej pohľadávky postačuje jej vymedzenie titulom jej vzniku (t.j. stačí uviesť akého právneho vzťahu sa pohľadávka týka).

8. Podľa súdu prvej inštancie je ďalej dohoda o zrážkach neplatná pre neurčité, resp. absentujúce vymedzenie - označenie platiteľa mzdy (§ 37 ods. 1 Obč. zák.).

9. Okresný súd dodal, že pokiaľ žalobca chcel úver od žalovaného získať, nemal inú možnosť, než pristúpiť na podpísanie dohody o zrážkach; ktoré tvrdenie žalobcu žalovaný ani nespochyboval. Poukázal tiež na rovnaký dátum uzatvorenia zmluvy o revolvingovom úvere a dohody o zrážkach. Podpisom dohody o zrážkach sa žalobca musel podrobiť do budúcnosti vykonávaniu zrážok bez možnosti zabrániť tomu, aby sa vykonávali aj prípadoch nárokov veriteľa z neprijateľných zmluvných klauzúl, z neplatnej zmluvy a podobne. Spotrebiteľ by musel vynaložiť značné úsilie, aby získal takto uhradené prostriedky späť, preto môže byť od takého postupu odradený. S poukazom na uvedené predstavuje dohoda o zrážkach neprijateľnú zmluvnú podmienku (§ 53 ods. 1 a 5 Obč. zák.). Na tom nič nemení skutočnosť, že sa nenachádza na jednej listine s úverovou zmluvou. Podporne, podľa Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich pri MS SR, dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená podľa § 551 Obč. zák. je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s § 53 Obč. zák., keďže spotrebiteľ je už v čase vzniku záväzku nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy.

10. O trovách konania rozhodol okresný súd tak, že žalobca má voči žalovanému nárok na nich náhradu v rozsahu 100 %, vychádzajúc zo záveru o plnom úspechu žalobcu v spore (§ 255 ods. 1 CSP).

11. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný a domáhal sa jeho zmeny - zamietnutia žaloby v celom rozsahu, alternatívne jeho zrušenia a vrátenia veci okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

12. Namietal, vo vzťahu k výroku o určení zmluvy o revolvingovom úvere za bezúročnú a bez poplatkov, že predmetné rozhodnutie porušuje povinnosť súdu členského štátu EÚ vykladať a aplikovať vnútroštátne práva v súlade s právnym poriadkom EÚ. Smernica 2008/48/ES a ani vnútroštátne právo nezakotvujú právo na rozpis splátky v zmluve. Okresný súd sa ani nepokúsil o nepriamy účinok označenej smernice, preto nemôže tvrdiť, že neprichádza do úvahy. Ďalej poukázal na rozdiel výkladu contra legem a contra verba legis, pričom len prvý označený predstavuje popretie účelu zákona a je neprípustným. Účelom právnej úpravy uvádzania splátky v spotrebiteľskej úverovej zmluve je to, aby bol spotrebiteľ informovaný o svojej povinnosti. Pokiaľ by zákonodarca sledoval, že zmluva má obsahovať rozpis splátky na časť istina, úrok a vo vzťahu ku každej zložke by bolo nutné uvádzať termín splatnosti či počet splátok, zákonná úprava práva spotrebiteľa vyžadovať si tzv. amortizačnú tabuľku by nemala žiaden význam, keďže táto tabuľka by bola už súčasťou zmluvy. Znenie § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. je dôsledok nedokonalosti implementačnej činnosti a jeho výklad by mal byť v súlade s výkladom smernice 2008/48/ES ako v rozhodnutí Súdneho dvora EÚ č. C-42/15. Odvolateľ zároveň poukázal na uznesenie NS SR sp. zn. 3 Cdo 146/2017 zo dňa 22.2.2018, podľa ktorého nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky.

13. Vo vzťahu k výroku o určení neprijateľnosti/neplatnosti rozhodcovskej zmluvy namietal, že okresný súd použil neaktuálne a neúčinné ust. § 53 ods. 4 písm. r/ Obč. zák. v znení účinnom do 31.12.2014, čo bez ďalšieho zakladá nezákonnosť a protiústavnosť označeného výroku. Porušením práva na súdnu ochranu je aj postup súdu, ktorý svoje rozhodnutie založí na odkaze judikatúrou, ktorý vychádza z odlišnej právnej úpravy ako je tá, ktorá sa vzťahuje na posudzovaný skutkový stav (nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 409/2017). Odvolateľ ďalej argumentoval, že zákonná úprava (zákon č. 335/2014 Z.z.) predpokladá, že (rozhodcovské) konanie bude začaté aj na základe žaloby dodávateľa.

14. Pokiaľ ide o odvolanie voči tretiemu výroku napadnutého rozsudku, odvolateľ argumentoval, že neboli preukázané žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver o neprijateľnosti. Hoci právna úprava nevymedzuje, ako má byť zabezpečená pohľadávka definovaná, možno si pomôcť právnou úpravou iných zabezpečovacích prostriedkov, napr. záložného práva (§ 151b ods. 2 a § 151c ods. 3 Obč. zák., v zmysle ktorých sa zabezpečená pohľadávka určuje označením právneho vzťahu, z ktorého vznikla, prípadne z ktorého môže vzniknúť). Vymedzenie zabezpečenej pohľadávky v dohode o zrážkach zo mzdy obsahuje jednoznačné vymedzenie toho, že zabezpečuje záväzok žalobcu (dlžníka) splatiť úver a jeho príslušenstvo na základe konkrétnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Vymedzením vzťahujúcim sa na prípadné ostatné nároky vyplývajúce z daného zmluvného vzťahu - revolving, jeho príslušenstvo či sankcie - vymedzuje také nároky, ktoré môžu vzniknúť v budúcnosti. Dohoda o zrážkach zo mzdy zabezpečuje pohľadávku veriteľa, ktorú má v čase vzniku voči dlžníkovi (titulom poskytnutia úveru na základe zmluvy o revolvingovom úvere) a súčasne ktorá môže vzniknúť výlučne v rámci a na základe zmluvného vzťahu z uvedenej zmluvy. Z napadnutého rozsudku nevyplýva žiadny dôvod svedčiaci o neurčitosti (teda, že by právny úkon nebolo možné vyložiť ani pri dodržaní postupu podľa § 35 Obč. zák.). Pritom vymedzenie neplatnosti právneho úkonu je v zmysle súdnej praxe rozhodnutím ultima ratio. Uvedenie výšky pohľadávky nie je potrebné ani v zmysle nejakej právnej normy, ani v zmysle všeobecných požiadaviek na určitosť právneho úkonu. Rozhodnutie okresného súdu je tak založené na nepreskúmateľných dôvodoch a postupe. Pokiaľ ide o podobu a formu dohody o zrážkach, táto zodpovedá ust. § 5a ods. 1 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z.z., preto je dovoleným spôsobom zabezpečenia. Zákon nepredpisuje ako podmienku platnosti a prípustnosti takej dohody to, že dlžník má možnosť zasahovať aj do jej textu. Z dotknutej dohody o zrážkach vyplýva poučenie o dobrovoľnosti jej uzatvorenia, akou formou môže žalobca odmietnuť uzatvorenie a čo je dôsledkom jej uzatvorenia; ktorému poučeniu predchádza text „Text dohody si pred jej podpísaním pozorne prečítajte“. V prvom a druhom bode predmetnej dohody sa opakuje informácia, že uzatvorenie dohody o zrážkach zo mzdy nie je povinné a dlžník môže odmietnuť jej uzatvorenie. Vzhľadom na tvrdenia žalobcu nie je možné zistiť, že by žalobca poprel možnosť prečítania si dohody o zrážkach, či samotné prečítanie, možnosť odmietnuť jej uzatvorenie, či akékoľvek námietky nasledujúce po jej uzatvorení. Dotknutá dohoda obsahuje aj poučenie o dôsledkoch jej uzatvorenia.

15. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného žiadal napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že skutočnosť, že Súdny dvor EÚ v rozhodnutí C-42/15 potvrdil, že sa má smernica vykladať tak, že členské štáty nesmeli zachovať ani zaviesť vo svojom práve také ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení smernice, je bezvýznamné, nakoľko v danom konkrétnom prípade šlo vnútroštátne právo nad rámec smernice. Požiadavka zákona je od požiadavky smernice iná, zákon uvádza, že zmluvy musia obsahovať „výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“, a teda ide nad rámec smernice. K výkladu ust. § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. existuje konštantná judikatúra súdov potvrdená rozsudkami Najvyššieho súdu SR, v ktorej súvislosti žalobca poukázal na ust. čl. 2 ods. 2 CSP. Žalobca ďalej vo všeobecnosti konštatoval, že dohoda o zrážkach zo mzdy aj rozhodcovská zmluva predstavujú formulárové zmluvy, ktoré neboli individuálne dojednané a spôsobujú hrubú nerovnováhu vo vzájomných práva a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa; pričom uviedol, že sa pridržiava odôvodnenia napadnutého rozsudku.

16. Krajský súd ako súd odvolací ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala subjektívne legitimovaná strana sporu (§ 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 379 - 380 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (postupom podľa § 219 ods. 3 CSP v spojení s § 378 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario) po výzve (§ 382 CSP) k možnému použitiu vymedzeného ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu, rozsudok súdu prvej inštancie v časti potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP a vo zvyšnej časti zmenil podľa § 388 CSP tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

17. Žalobca v písomnom vyjadrení k výzve v zmysle § 382 CSP o možnom použití ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, konkrétne v časti o termíne splátok, uviedol, že s aplikáciou daného ustanovenia súhlasí, nakoľko zmluva predmetný údaj neobsahuje. Pokiaľ je uvedený v oznámení o schválení úveru, toto je jednostranným právnym úkonom, ktorá nie je súčasťou zmluvy o úvere, keďže na ňom chýba podpis žalobcu. Okrem toho, zmluva neobsahuje správny údaj o celkovej výške úveru (žalobca čerpal len 1350 eur, nie 1500 eur, keďže mu bol okamžite započítaný poplatok 150 eur), taktiež ani termín konečnej splatnosti (tým nie je údaj o počte splátok) a nesprávne uvedená je aj hodnota RPMN. Vo zvyšnej časti predostrel argumentáciu k rozhodcovskej doložke a zrážkam zo mzdy.

18. Žalovaný v písomnom vyjadrení k vyššie označenej výzve (§ 382 CSP) opätovne s poukazom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 Cdo 146/2017 argumentoval, že nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky.

19. Krajský súd v nadväznosti na opísané dospel k záveru o vecnej správnosti (prvého napadnutého) výroku o určení, že zmluva o revolvingovom úvere č. 8500105196 zo dňa 26.2.2015, uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným, je bezúročná a bez poplatkov, a to z iných (než okresným súdom pomenovaných) dôvodov. Možno nad bezprostredne nevyhnutný rámec dodať, že hoci závery/úvahy predostreté okresným súdom (predovšetkým body 17 až 20 jeho odôvodnenia) zodpovedajú doterajšej rozhodovacej praxi odvolacieho súdu/senátu, z úradnej činnosti je mu zároveň známe, že aktuálna aplikačná prax Najvyššieho súdu SR (v reakcii na rozhodnutia Súdneho dvora EÚ) sa už v rozhodujúcej miere priklonila k opačnému výkladu, t.j. myšlienke, že nie je možné od dodávateľa požadovať, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky.

20. Určujúci zákonný dôsledok bezúročnosti a bezpoplatkovosti (ako ho vyvodil okresný súd) posudzovaného spotrebiteľského úveru však v okolnostiach súdnej veci napĺňa (a teda opodstatňuje vecnú správnosť dotknutého výroku) absencia ďalšej obligatórnej náležitosti a to termínu/splätlosti splátok, vo vzťahu ku ktorej náležitosti smerovala výzva (sporovým stranám) odvolacieho súdu na vyjadrenie v zmysle § 382 CSP (viď body 16 až 18 tohto odôvodnenia).

21. Jednoznačne je totiž možné konštatovať, že v texte oboma zmluvnými stranami podpísanej Žiadosti/Zmluvy o spotrebiteľskom úvere (č.l. 5 - 6 spisu) nie je predmetná náležitosť obsiahnutá. Následne žalobca správne argumentuje, že pokiaľ žalovaný/veriteľ túto náležitosť uviedol až v „Oznámení veriteľa o schválení úveru“ (č.l. 10 - 11 spisu), toto oznámenie nie je dvojstranným právnym úkonom - zmluvou. Zhrnúc opísané, z dôvodu absencie dojednania zákonom požadovanej/predvídanej náležitosti nastupuje kvalifikovaný následok v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru (§ 11 zákona č. 129/2010 Z.z.).

22. Uvedené viedlo odvolací súd k potvrdeniu vecnej správnosti výroku I. napadnutého rozsudku. Možno zároveň (bez vplyvu na už konštatovaný dôsledok) dodať, že správnym sa javí aj argument žalobcu o nesprávnej celkovej výške úveru. Pokiaľ totiž žalobca čerpal 1350 eur a 150 eur bol (okamžite započítaný) poplatok, náležitým údajom o výške úveru mala skutočne byť suma 1350 eur. Aj táto okolnosť (nesprávny údaj má účinky ako jeho absencia) by sama osobe (odhliadnuc od záveru v bode 20 tohto odôvodnenia) viedla k následku bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru.

23. Následne ako vecne opodstatnené vyhodnotil krajský súd odvolanie žalovaného vo vzťahu k určení, že rozhodcovská zmluva zo dňa 26.2.2015 je ako neprijateľná zmluvná podmienka spotrebiteľskej zmluvy neplatná.

24. Primárne odvolateľ opodstatnene namietal aplikáciu ust. § 53 ods. 4 písm. r/ Obč. zák. v znení účinnom do 31.12.2014, keďže k uzatvoreniu dotknutej rozhodcovskej zmluvy došlo až 26.2.2015.

25. Odhliadnuc od uvedeného, pri určovacích žalobách je namieste skúmať naliehavý právny záujem na požadovanom určení (§ 137 písm. c/ CSP). Naliehavý právny záujem na požadovanom pritom skúma súd ex offa, teda bez ohľadu na to, či je stranami (žalovaným) namietaná jeho danosť alebo nie, resp. bez ohľadu na odvolacie dôvody. Naliehavý právny záujem zároveň súd skúma pred samotným vecným prieskumom okolností prípadu, resp. tento vecný prieskum je podmienený danosťou naliehavého právneho záujmu.

26. V okolnostiach súdnej veci pritom z rozoberaného aspektu platí, že len samotná (formálna) existencia rozhodcovskej zmluvy - t.j. bez ďalšieho - nezakladá naliehavý právny záujem na určení jej neprijateľnosti/neplatnosti. Totiž, v dôsledku potvrdenia napadnutého rozsudku okresného súdu vo výroku o určení úverovej zmluvy, resp. úveru za bezúročný a bez poplatkov odpadá aj hrozba vymoženía neakceptovateľných plnení, najmä úrokov, poplatkov, plnení vyplývajúcich z neprijateľných zmluvných podmienok atď. Vzhľadom na určení úveru za bezúročný a bez poplatkov žalobcu zaťažuje povinnosť vrátiť/zaplatiť „len“ požičanú sumu, resp. rozdiel medzi istinou/požičanou sumou a splátkami, ktoré doteraz v súvislosti s úverovou zmluvou - Zmluvou o revolvingovom úvere č. 8500105196 zo dňa 26.2.2015 plnil. Ani rozhodcovský súd v eventuálnom rozhodcovskom konaní (ktorého uskutočnenie, prípadne prípravu naň zo strany žalovaného žalobca ani netvrdil) by nemohol veriteľovi (tu žalovanému) voči dlžníkovi (tu žalobcovi) priznať viac, než koľko mu poskytol ako úver, resp. rozdiel medzi tým, koľko mu poskytol a koľko žalobca už žalovanému vo forme splátok celkovo uhradil. Rozhodnutie všeobecných súdov o bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetného revolvingového úveru predstavuje

záväzný právny základ pre rozhodovanie rozhodcovského súdu v eventuálnom rozhodcovskom konaní v súvislosti s výškou nárokov veriteľa vyplývajúcich z predmetnej revolvingovej zmluvy.

27. Pre úplnosť možno doplniť, že žalobca netvrdil, ani z obsahu spisu nevyplýva, že rozhodcovské konanie voči nemu ako žalovanému bolo začaté, prípadne, že toto mu hrozí, a aké ujmy (právna neistota) mu z neho hrozia. V situácii vyhovenia žalobe v časti o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru sa gro argumentácie žalobcu (obchádzanie súdnej kontroly neprijateľnosti zmluvných podmienok), ktorou odôvodňoval žalobu v časti o určenie rozhodcovskej zmluvy za neprijateľnú/neplatnú sa stáva irelevantným.

28. Z obdobných dôvodov dospel krajský súd aj k záveru o neexistencii naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení neprijateľnosti/neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy.

29. Ohľadom naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení žalobca argumentoval, že dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi bez súdnej kontroly uspokojiť nároky vo všeobecnosti (aj) z neprijateľných zmluvných podmienok, ako aj vo väčšej výške práve vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť jemu poskytnutého úveru. Nakoľko táto obava odpadá v dôsledku deklarátorného určenia súdu, že žalovaným žalobcovi poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov, ktorý výrok krajský súd potvrdil, nie je daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení.

30. V záujme komplexnosti krajský súd v širších súvislosti dodáva, že rozhodnutie o tzv. určovacej žalobe musí mať pre žalujúcu stranu význam, t.j. musí byť pre ňu užitočné a prípadné pozitívne rozhodnutie o nej sa prejaví v právnej sfére žalobcu. V okolnostiach sporu iniciovaného individuálnym spotrebiteľom to znamená, že tento môže mať naliehavý právny záujem na určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky (len) vtedy, keď sleduje ochranu svojich konkrétnych (hmotných) práv. Inak povedané, môže sa domáhať určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky iba pokiaľ to má význam pre jeho vlastný právny vzťah s dodávateľom. Uvedené má zabrániť tomu, aby sa súdy zaoberali a rozhodovali o žalobách, ohľadom ktorých rozhodnutie súdu nemá pre sporovú stranu v príslušnom právnom vzťahu v podstate žiaden význam.

31. Vzhľadom na neexistenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení (vo vzťahu k druhému a tretiemu výroku napadnutého rozsudku) krajský súd pristúpil k zmene týchto výrokov v podobe zamietnutia žaloby v tejto časti. Nič na tom nemení skutočnosť, že niektoré argumenty/úvahy, ktorými okresný súd podoprel svoj záver, sú vo všeobecnosti správne (t.j. pokiaľ by bol daný naliehavý právny záujem na takomto určení, predmetné úvahy by v rámci odvolacieho prieskumu obstáli).

32. V dôsledku zmeny prvoinštančného rozhodnutia rozhodoval krajský súd v zmysle § 396 ods. 2 CSP (v spojení s § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 2 CSP) o nároku na náhradu trov celého (prvoinštančného i odvolacieho) konania. Predmetom súdnej veci boli síce 3 výroky požadované žalobcom, nejedná sa však o 3 „rovnocenné“ nároky v zmysle samostatných práv (z pohľadu metodiky posudzovania trov). Určujúcim/podstatným totiž je (ako to vyplýva z celého vyššieho odôvodnenia merita veci) výrok o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, ohľadne ktorého mal žalobca procesný úspech, čím fakticky odpadá potreba ďalších 2 požadovaných výrokov. Inými slovami, úspechom ohľadne prvého výroku žalobca fakticky dosiahne to, čoho sa domáhal (aj ďalšími) výrokmi 2/ a 3/. Napriek tomu, procesný neúspech žalobcu ohľadne týchto dvoch („vedľajších“) výrokov prehliadnuť nemožno, preto podľa odvolacieho súdu komplexu týchto procesných okolností najlepšie zodpovedá výrok o nepriznaní práva na náhradu trov konania žiadnej zo sporových strán.

33. Toto rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolanie možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť zastúpenia advokátom neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.